

TALOUSVALIOKUNTA 02.09.2026 / K 3/2026 VP: HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUS 2025, TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ENERGIAOSASTON ASiantuntijalausuntolausunto

Sähkömarkkinalain ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 14 pykälän muuttaminen

HE 265/2020 vp – EV 109/2021 vp

3. Eduskunta edellyttää, että työ- ja elinkeinoministeriö seuraa lainmuutosten täytäntöönpanoa ja niiden vaikuttavuutta ja toimittaa tästä eduskunnalle selvityksen seuraavalla vaalikaudella.

TEM valmistelun tilanne: Työ- ja elinkeinoministeriö jatkaa lainmuutosten täytäntöönpanon ja niiden vaikuttavuuden seuraamista ja toimittaa raportin hallituskauden loppuun mennessä.

Sähköhyvityksen ja muiden tukimuotojen toimivuus

HE 324/2022 vp – EV 313/2022 vp

2. Eduskunta edellyttää sellaisten lainsäädännöllisten välineiden valmistelua, joilla kyetään vastaamaan kohtuuttomaan energian hintojen nousuun kuluttajille ja pk-yrityksille nyt laadittuja tukikeinoja paremmin kohdentuen poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Valmistelua on edistettävä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla välittömästi

TEM valmistelun tilanne: Täydennyksenä hallituksen kertomukseen, työ- ja elinkeinoministeriö on tuomassa hallituksen esityksen sähkömarkkina-direktiivin 66 a artiklan mukaisen hintakattosäätöluomisen edistämiseksi eduskunnan käsittelyyn syysistuntokauden aikana.

Sähkön hinta kuriin

KAA 4/2023 vp – EK 17/2024 vp

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii hallitusohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä, jotka sujuvoittavat ja nopeuttavat puhtaan sähkön tuotannon hankkeiden viranomaisprosesseja ympäristötavoitteet huomioon ottaen.

TEM valmistelun tilanne: Hallituksen kertomuksessa mainittujen toimenpiteiden lisäksi EU:n antamassa ns. verkkopaketissa (COM/2025/1005) pyritään osaltaan edistämään verkkojen luvitusta ja rakentamista. Verkkopakettia on käsitelty U-kirjelmissä U 15/2026 ja U 16/2026.

2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto tuo viipymättä eduskuntaan esityksen sähkön vähittäismyynnin hintojen väliaikaisesta sääntelytoimivaltuudesta sähkömarkkinoiden poikkeuksellisen hintakriisin aikana EU-sääntely huomioon ottaen.

TEM valmistelun tilanne: Täydennyksenä hallituksen kertomukseen, työ- ja elinkeinoministeriö on tuomassa hallituksen esityksen sähkömarkkinadirektiivin 66 a artiklan mukaisen hintakattosäätöluomisen eduskunnan käsittelyyn syysistuntokauden aikana.

3. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto toimii aktiivisesti EU:ssa sähkön tukkumarkkinoiden markkinamallin kehittämiseksi nykyistä ennustettavammaksi ja oikeudenmukaisemmaksi sekä edistää tukkumarkkinoiden hintakaton alentamista.

TEM valmistelun tilanne: Työ- ja elinkeinoministeriö jatkaa työtä tukkumarkkinoiden hintakaton alentamiseksi, mutta tässä vaiheessa EU:n sähkömarkkinamallin avaaminen nopealla aikataululla vaikuttaa epätoennäköiseltä.

4. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii kapasiteettimekanismin valmistelua sähkön perus- ja säätövoiman tuotantokapasiteetin lisäämiseksi tavalla, joka ei aiheuta valtiolle kohtuuttomia kustannuksia tai hidasta investointeja puhtaaseen sähköntuotantoon.

TEM valmistelun tilanne: Komission kanssa fossiilittomasta joustosta käytyjen tuloksettomien keskusteluiden jälkeen ministeriö on jatkanut säävarman tuotantokapasiteetin tukimekanismin valmistelua. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä talvienergiatuella ehdotettiin talvienergiatuella 8 miljoonan euron määrärahaa.

5. Eduskunta edellyttää, että sähkön kulutusjousto edistetään muun muassa mahdollistamalla niin sanottu itsenäinen aggregaattori, joka yhdistää sähkönkäyttäjien kuormia tai tuottamaa sähköä tarjottavaksi sähkömarkkinoilla.

TEM valmistelun tilanne: Hallituksen kertomuksessa kuvatun lisäksi ministeriö on valmistellut laki- ja asetusmuutokset, jotka mahdollistavat asiakkaille kuormanohjauksen uusien älymittareiden kautta (SML muutos 548/2026 ja VNa muutos 744/2026). Säädosmuutokset astuivat voimaan 1.9.2026.

6. Eduskunta edellyttää, että sähkön hintapiikkien hillitsemiseksi arvioidaan, vuoropuhelussa yhteiseen sähkömarkkinaan kuuluvien maiden kanssa, toisen tarjouskierroksen (second auction) malli, jossa tarjoukset uusitaan tiettyjen rajaarvojen ylittyä tai alituttua, sekä edistetään sen käyttöönottoa.

TEM valmistelun tilanne: Hallituksen kertomuksen kuvaus on ajantasainen.

7. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin kansallisesti sähkömarkkinoiden toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja kaiken tarvittavan markkina- ja kulutusinformaation saattamiseksi tutkijoiden käyttöön sekä edistää tiedon saatavuutta EU:n tasolla.

TEM valmistelun tilanne: Ministeriö on edistänyt asiaa hallituksen kertomuksessa kuvatulla tavalla.

8. Eduskunta edellyttää, että sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden valvontaa sekä viranomaisten yhteistyötä tehostetaan nykyisestä. Toimivaltainen viranomaisten resurssien pitää olla sillä tasolla, että mahdolliset väärinkäytökset pystytään tunnistamaan ja niihin puuttumaan.

TEM valmistelun tilanne: Hallituksen kertomuksen mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö jatkaa valtion talousarvioprosessin puitteissa ponnistelujaan Energiaviraston ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston resurssien vahvistamiseksi.

Sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 pykälän muuttaminen
HE 45/2025 vp – EV 86/2025

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa huolellisesti sähköverkonhaltijan kehittämis- ja liittämismarkkinoiden ja muun sähköverkkosäätelyn vaikutuksia verkkoon pääsyn sekä puhtaan siirtymän investointien ja teollisuuden kannalta ja ryhtyy tarvittaessa toimiin sääntelyn parantamiseksi.

TEM valmistelun tilanne: Hallituksen kertomuksessa esitettyjen lainsäädäntömuutosten lisäksi ministeriö on aloittanut elokuun lopussa hankkeen, jonka tavoitteena on säätää priorisointikehys, jonka mukaisesti liittämistä koskevat tarjouspyynnöt priorisoidaan tilanteessa, jossa sähköverkon liityntäkapasiteetti ei riitä kaikkien tarjouspyyntöjen toteuttamiseen. Hankkeen tavoitteena on antaa hallituksen esitys syyskauden 2026 aikana.

Tatu Pahkala
Teollisuusneuvos